

960330-1

Nejvlastnějším elementem filosofie je reflexe. Reflexi však může být přímo podrobena pouze nějaká aktivita resp. akce. S výjimkou „akcí nazdařbůh“ je s každou akcí a aktivitou vždycky spjata nějaká zkušenost s podobnými akcemi dřívějšími. Proto můžeme také mluvit o tom, že filosofie spočívá na reflexích zkušenosti. A protože ke zkušenostem „vlastním“ se vždycky nějak druží také zkušenosti druhých lidí, o kterých nám něco řekli nebo napsali, dovedeme podrobit reflexi také takové přejaté, sdělené zkušenosti, ovšem jen tak, že s nimi zacházíme jako by to byly zkušenosti vlastní, které si už detailně nepamatujeme. (Tj. představujeme si je jako svoje akce a svoje zkušenosti, vmýšlíme a vciťujeme se do nich.) Zároveň platí, že filosofické reflexi může být podrobena každá zkušenost a každá s ní spojená aktivita. To znamená, že se žádná zkušenost a žádná aktivita takové filosofické reflexi nevymyká; a pokud má určitý typ reflexe v některých případech potíže, nevyplývá to nikterak z povahy oné zkušenosti anebo aktivity, nýbrž z nedostatečnosti daného typu reflexe, eventuelně z neschopnosti reflektujícího. Žádná zkušenost resp. aktivita nemá tedy právo se kritické reflexi principiálně vyhýbat, bránit či vymykat. Má-li proti určitému typu reflexe námitky jako nedostatečnému, musí buď nabídnout reflexi lepší nebo alespoň odkázat na potřebu nové reflexe s odůvodněním, které zřetelně poukáže na chyby a omyly, jichž se ona reflexe dopustila nebo dopouští.

(Písek, 960330-1.)